

ADVIES NR. 2.365

Zitting van woensdag 3 mei 2023

Overdraagbaarheid van het ouderschapsverlof op de langstlevende partner

3.417

ADVIES NR. 2.365

Overdraagbaarheid van het ouderschapsverlof op de langstlevende partner

Bij brief van 20 januari 2023 heeft mevrouw E. Tillieux, voorzitter van de Kamer van Volksvertegenwoordigers, de Nationale Arbeidsraad om advies gevraagd over twee tekstvoorstellen aangaande de overdraagbaarheid van het ouderschapsverlof op de langstlevende partner. Het betreft:

- een wetsvoorstel teneinde de overdracht van het resterende ouderschapsverlof van de overleden ouder aan de langstlevende ouder mogelijk te maken, ingediend door mevrouw E. Willaert c.s. (55 2123/001);
- een voorstel van resolutie betreffende de overdraagbaarheid van het ouderschapsverlof op de langstlevende partner, ingediend door mevrouw E. Samyn c.s. (55 2134/001).

De werkgroep "Verloven" werd met de bespreking van dat dossier belast.

Op verslag van die werkgroep heeft de Raad op 3 mei 2023 het volgende advies uitgebracht.

ADVIES VAN DE NATIONALE ARBEIDSRAAD

I. ONDERWERP VAN DE ADVIESAANVRAAG

Bij brief van 20 januari 2023 heeft mevrouw E. Tillieux, voorzitter van de Kamer van Volksvertegenwoordigers, de Nationale Arbeidsraad om advies gevraagd over twee tekstvoorstellen aangaande de overdraagbaarheid van het ouderschapsverlof op de langstlevende partner. Het betreft:

- een wetsvoorstel teneinde de overdracht van het resterende ouderschapsverlof van de overleden ouder aan de langstlevende ouder mogelijk te maken, ingediend door mevrouw E. Willaert c.s. (55 2123/001);
- een voorstel van resolutie betreffende de overdraagbaarheid van het ouderschapsverlof op de langstlevende partner, ingediend door mevrouw E. Samyn c.s. (55 2134/001).

Die twee tekstvoorstellen willen voorzien in een uitzondering op de niet-overdraagbaarheid van het ouderschapsverlof wanneer één van de ouders komt te overlijden.

Het is aldus de bedoeling om de ouder die alleen komt te staan, meer tijd te geven om voor zijn kind(eren) te zorgen, het (hen) op te voeden, het huishouden te doen en het rouwproces te verwerken, alsook de administratieve formaliteiten die erbij komen kijken, te vervullen.

Meer bepaald wil het ter advies voorgelegde wetsvoorstel ervoor zorgen dat het resterende ouderschapsverlof van een overleden ouder, zowel voor werknemers uit de privésector als voor werknemers uit de overheidssector (contractuele en statutaire ambtenaren), overgedragen kan worden aan de langstlevende ouder. Bovendien wordt in de toelichting bij het wetsvoorstel bepaald dat de langstlevende ouder tijdens de overgedragen periodes een onderbrekingsuitkering ontvangt op basis van zijn eigen statuut om de administratieve complexiteit zoveel mogelijk te beperken.

Daartoe wil het wetsvoorstel de verschillende koninklijke uitvoeringsbesluiten van de herstelwet van 22 januari 1985 houdende sociale bepalingen, wijzigen. Die koninklijke besluiten regelen respectievelijk het recht op ouderschapsverlof en de toekenning van het recht op uitkeringen tijdens het ouderschapsverlof, zowel voor werknemers uit de privésector als voor werknemers uit de overheidssector.

Inmiddels heeft de Raad kennisgenomen van amendementen die de inhoud van het ter advies voorliggende wetsvoorstel ingrijpend wijzigen, naar aanleiding van het advies van de FOD Werkgelegenheid en van de minister van Ambtenarenzaken, mevrouw P. de Sutter.

De Raad is voornemens die geamendeerde versie te gebruiken als basis voor dit advies.

II. STANDPUNT VAN DE RAAD

De Raad heeft zich aandachtig gebogen over het ter advies voorgelegde wetsvoorstel en het voorstel van resolutie, die willen voorzien in een uitzondering op de niet-overdraagbaarheid van het ouderschapsverlof wanneer één van de ouders sterft. Ook de geamendeerde versie van het ter advies voorgelegde wetsvoorstel heeft hij aandachtig bestudeerd en het is meer specifiek over die versie dat de Raad zich uitspreekt.

De Raad heeft tijdens zijn werkzaamheden kennis kunnen nemen van de adviezen die de FOD Werkgelegenheid, Arbeid en Sociaal Overleg (FOD WASO) en de RVA, op verzoek van de Kamercommissie Sociale Zaken van de Kamer van Volksvertegenwoordigers, over die twee tekstvoorstellen hebben uitgebracht.

Hij stelt vast dat de inhoud van het oorspronkelijke wetsvoorstel inmiddels werd gewijzigd naar aanleiding van het advies van de FOD WASO en van de minister van Ambtenarenzaken, mevrouw P. De Sutter. In die nieuwe versie wordt het basisbeginsel, namelijk de overdracht van het ouderschapsverlof wanneer één van de ouders komt te overlijden, behouden, maar worden de concrete uitvoeringsmodaliteiten daarvoor gewijzigd.

De Raad onderschrijft de met het wetsvoorstel nagestreefde doelstelling om de ouder die alleen komt te staan, meer tijd te geven om voor zijn kinderen te zorgen.

Gezien het belang dat de Raad hecht aan de specifieke situatie van deze werknemers, kan hij ermee instemmen dat dit beginsel van overdracht van het ouderschapsverlof bij het overlijden van één van de ouders in een wet wordt verankerd door de herstellwet van 22 januari 1985 houdende sociale bepalingen aan te passen.

De Raad vraagt evenwel dat de voorwaarden en concrete modaliteiten voor de tenuitvoerlegging van dit beginsel worden overgelaten aan de sociale partners, die deze zullen vaststellen in het kader van de hervorming van de verlofstelsels waaraan zij momenteel werken.

De Raad geeft er namelijk de voorkeur aan die tenuitvoerlegging op te nemen in zijn werkzaamheden, tijdens dewelke de verschillende verlofstelsels globaal zullen worden bestudeerd en geëvalueerd.

De Raad wijst er in dit verband op dat deze exercitie een eerste ankerpunt heeft in zijn rapport nr. 76 van 15 december 2009 over de algemene evaluatie van de bestaande verlofstelsels en herinnert er daarnaast aan dat elke nieuwe adviesaanvraag over de invoering van een nieuw verlofstelsel of een aanpassing van een bestaand verlofstelsel moet worden geëvalueerd in het licht van de aanbevelingen die hij in dat rapport nr. 76 van 15 december 2009 heeft geformuleerd.

Hij benadrukt daarenboven dat zijn werkzaamheden geheel in de lijn liggen van zijn advies nr. 2.264 van 21 december 2021 over de omzetting van de richtlijn betreffende het evenwicht tussen werk en privéleven voor ouders en mantelzorgers en tot intrekking van richtlijn 2010/18/EU van de Raad, waarin de Raad aankondigde dat hij zijn reflectie wilde richten op de modernisering van de verlofstelsels, op basis van de krijtlijnen en doelstellingen die hij in dat advies heeft bepaald.

Eén van de krijtlijnen die de Raad in dat advies naar voor schuift, is de gendergelijke opname van de zorgverloven, waarbij beide ouders dus evenveel zorgverlof opnemen. In dat opzicht bekijkt de Raad het ouderschapsverlof niet enkel op het niveau van de individuele werknemer, maar ook op het niveau van het gezin, en een overdracht van het resterende krediet op de langstlevende partner past hierin.

Gelet op het voorgaande verbindt de Raad zich ertoe zijn werkzaamheden inzake de modernisering van de bestaande verlofstelsels voort te zetten en te intensiveren.
